

Elisabeth Center, concert- en congrescentrum met internationale allure

Antwerpen is al jaren een blinde vlek voor organisatoren van grote congressen. Met de herbestemming van de roemruchte Elisabethzaal komt daar nu verandering in. De Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (KMDA) besloot op de gronden van de oude zaal een prestigieuze nieuw complex op te trekken. Met in het hart ervan de nieuwe, prachtige Koningin Elisabethzaal. Deze wordt maximaal geïntegreerd in de omliggende oude gebouwen van het voormalige feestzalencomplex.

‘Elisabeth Center Antwerp’ is de naam voor het gehele complex bestaande uit de nieuwe Elisabethzaal samen met het gerenoveerde en verruimde congrescentrum. Het nieuwe auditorium krijgt de modernste faciliteiten en technische voorzieningen voor concerten, congressen, theater en feestelijkheden. “Oude glorie wordt op die manier smaakvol gecombineerd met moderne tech-

niek en efficiëntie”, verzekert Roel Wouters, Senior Project Manager KMDA.

Rijke historiek

Samen met de historisch waardevolle Marmeren Zaal (met twintig imposante zuilen in Breche rosée marmer uit Noorwegen), de Darwinzaal (met het skelet van een baleinwalvis aan het plafond), de

Verlatzaal (met indrukwekkende marmeren trap) en de Wintertuin (waar de combinatie van ijzer en glazen koepels uniek is) vormt de Koningin Elisabethzaal de zalen van de ZOO.

Met de herbestemming schrijft ZOO Antwerpen een nieuwe bladzijde in een roemrijke geschiedenis die startte in 1897. In die tijd werd

Brel, Herman van Veen, Brian Wilson, Bryan Ferry, Nick Cave en Hooverphonic traden hier op. Ook voor congressen was de Koningin Elisabethzaal een vaste waarde voor de Europese Unie, het FIT Agency van de Vlaamse Overheid, UNIZO en de Universiteit Antwerpen.

“Maar veelvuldig en intensief gebruik heeft zijn impact”, legt Roel Wouters uit. “De standaarden voor een goede concertzaal konden slechts beperkt worden gehaald met de verbouwing van de bestaande infrastructuur. De reden waarom resoluut voor een nieuwbouw gekozen werd. Op 26 november 2012 stond de laatste artiest op het podium in zijn gekende vorm. Daarna gingen de deuren onherroepelijke dicht in afwachting van een doordachte herbestemming.”

“In eerste instantie gingen we daarbij uit van een grondige renovatie. Maar studies wezen uit dat dit indruiste tegen de regels rond, veiligheid, huidige normeringen en duurzaamheid. Er waren gewoon te veel doorleefde plekken, te veel onbekende elementen en ongekende risico's tijdens de renovatie. In sa-

menspraak met de ontwerpers kozen we ervoor om de zaal zelf volledig af te breken en een nieuwe zaal te bouwen. Deze nieuwe ruimte moest dan worden geïntegreerd met de gebouwen rondom. Waardoor het geheel een smaakvolle mix werd tussen renovatie en nieuwbouw.”

Helder & elegant

“Het concept van de nieuwe concertzaal kwam van de hand van architectenbureau Ian Simpson uit Manchester, dit in verregaande samenwerking met Kirkegaard Associates uit Chicago en het Antwerpse Bureau Bouwtechniek.”

“Bureau Bouwtechniek staat nu in voor de bouwtechnische ondersteuning. Het stapte aan boord in de wedstrijdphase en is verantwoordelijk voor de technische assistentie tijdens het ontwerpproces, de opmaak van de uitvoeringsplannen, de uitwerking van technische details, de opmaak van het bouwkundige bestek en de raming.”

“Samen creëerden de drie partners een inspirerend, flexibel en krachtig ontwerp met veel aandacht voor energiebesparing. Het geheel wordt

de zaal aan het Koningin Astridplein door de gegoede burgerij gebruikt als Grote Feestzaal voor dansavonden en symfonieorkesten.

In 1960 werd de feestzaal vervangen door de gekende Koningin Elisabethzaal, beroemd omwille van haar uitstekende akoestiek en ideale afmetingen. Met 2.071 zitjes voelde het publiek zich hier perfect betrokken bij de magie op het podium. De omliggende zalen waarin de zaal werd ingekapseld, deden hierbij dienst als vergaderzalen en multifunctionele break-out ruimtes.

Het complex werd intensief gebruikt voor klassieke en moderne concerten, jeugdvoorstellingen en congressen. Sterren zoals Bruce Springsteen, Sting, Jacques

helder en elegant, een symbool van de stadsvernieuwing en een bron van inspiratie voor iedereen.”

Deel van groter complex

“Dankzij de gebundelde inspanningen zal de nieuwe concert- en congreszaal deel uitmaken van een volwaardig congrescentrum met de modernste faciliteiten dat gecombineerd kan worden met de bestaande zalen van de ZOO en de dierentuin zelf”, legt Roel Wouters uit.

“Het congrescentrum zal aan de kant van de Carnotstraat aanzienlijk worden uitgebreid. Met op het gelijkvloers een nieuwe ruimte van 550 m² opdeelbaar in drie kleinere eenheden. Op de eerste verdieping komt een polyvalente zaal van 785 m² opdeelbaar in vijf afzonderlijke zalen. De tweede verdieping van 410 m² zal bestaan uit vier zalen. Deze kunnen opgedeeld worden in verschillende compartimenten. Naast de nieuwe vleugel aan de Carnotstraat wordt ook het hoekgebouw gerenoveerd en opgenomen in het nieuwe complex. Op het gelijkvloers worden ook de voormalige Ledenservice, op de hoek van

het Koningin Astridplein, en de Paon Royal geïntegreerd in het geheel als multifunctionele ruimtes met bijhorende horecafaciliteiten.” Het totale complex zal uit ca 25.000 m² bestaan.

Perfekte akoestiek

De nieuwe Koningin Elisabethzaal wordt ook de thuishaven van de Filharmonie (Royal Flemish Philharmonic).

“In totaal spreken we over zo’n 2.000 m² verspreid over vier verdiepingen. Met plaats voor o.a. een repetitiezaal, kantoren voor de administratieve en logistieke diensten, een VIP-loge, cafetaria’s en acht geluidsdichte inspeelruimtes. Dit deel hoort onder defilharmonie

Zowel haar concerten, opnames als repetities zullen in deze hoogwaardige concertzaal plaatsvinden. Maar dat is lang niet alles. Naast een ideale omgeving voor klassieke muziek wordt de zaal ook ideaal voor kwaliteitsvolle rock, pop, wereldmuziek, musicals en jeugdvoorstellingen.

Ook nationale en internationale congressen zullen er hun deelnemers

op een kwalitatieve en hedendaagse manier kunnen verwelkomen.

“Akoestiek was in dit project dan ook een speerpunt. Het komt terug in alle disciplines van de bouw. Gaande van de hoofdstructuren tot in de kleinste details van deuren en technieken.”

“De ontwerpers streefden naar de perfecte klankresonanties voor een klassieke muziekvoorstelling. Door de vorm van de zaal zal het geluid ideaal resoneren. Verder worden aan het plafond reflectoren of beweegbare panelen bevestigd die het geluid perfect projecteren. Deze kunnen functioneel verplaatst of verwijderd worden. Achteraan op het podium komen zeventig koorzitplaatsen, die door koor of publiek ingenomen kunnen worden of kunnen verdwijnen zodat het podium wordt vergroot. Er wordt ook een performante geluidsinstallatie voorzien die perfect afgestemd wordt op de zaal en de hedendaagse hoge eisen. Externe geluidsversterking zal dus niet nodig zijn.”

Duurzaamheid

“Alles wordt gerealiseerd met duurzame materialen en energiezuinige systemen. Het dak van het volledige complex, bijvoorbeeld, wordt volledig uitgevoerd als groendak. Ook de rest van het gebouw wordt perfect geïsoleerd om warmteverlies te vermijden. Het nieuwe verwarmings- en verluchtingssysteem voldoet aan de hoogste milieunormen zodat energieverbruik tot het minimum beperkt wordt. En voor sanitair en onderhoud wordt hemelwater gerecupereerd. Via deze en andere maatregelen wordt dit nieuwe centrum zo een mooi voorbeeld van het milieubewuste gedachtegoed van ZOO Antwerpen”, aldus Wouters.

Nog even doorbijten nu, vanaf einde 2016 zal de boeiende cultuurtempel en zijn bijbehorende zalencentrum in het hartje van de stad opnieuw voorre maken.

Foto’s: ZOO Antwerpen

